

Szkoła na TAK! Klasa 1. Wymagania edukacyjne na koniec roku

I. Edukacja polonistyczna	
1. Słuchanie	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uważnie słucha wypowiedzi dorosłych i rówieśników • słucha z uwagą wierszy, opowiadań i innych tekstów 	
2. Mówienie	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytania dotyczące tekstów • konstruuje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, która jest poprawna pod względem logicznym i gramatycznym • używa bogatego słownictwa • dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe • recytuje wiersze 	
3. Czytanie	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyta po cichu teksty drukowane • czyta głośno i wyraźnie wskazane teksty (drukowane i pisane samodzielnie) • czyta wybrane książki • wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty • czyta tekst ze zrozumieniem 	
4. Pisanie	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie pisze i łączy litery • prawidłowo rozmieszcza pismo w liniaturze • pisze czytelnie zdania • bezbłędnie przepisuje zdania 	

- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania
- układa zdarzenia we właściwej kolejności
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach
- pisze z pamięci zdania

5. Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski oraz sylaby
- układa wyrazy z rozsypanek literowych i sylabowych
- wyróżnia wyrazy w zdaniach
- wyróżnia zdania w wypowiedziach
- łączy wyrazy w wypowiedzenie
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące

6. Samokształcenie

Uczeń:

- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów

II. Edukacja matematyczna

1. Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- określa kierunki względem siebie
- określa kierunki względem innej osoby
- określa kierunki na kartce
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej np. długości czy masy
- posługuje się pojęciami: rząd pionowy, rząd poziomy, rząd ukośny

2. Liczby i ich własności

Uczeń:

- liczy w przód i w tył od podanej liczby w zakresie 10
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w zakresie 10

- porównuje liczby, stosuje znaki: $<$, $>$, $=$
- zna strukturę liczby dwucyfrowej
- rozumie aspekt porządkowy liczby
- stosuje określenia „liczba o 2 większa / mniejsza”

3. Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20 z użyciem konkretów, np. na chodniczkach liczbowych, liczydełkach
- dostrzega związki dodawania z odejmowaniem
- rozkłada liczby drugiej dziesiątki na składniki
- stosuje przemienność dodawania
- rozumie na czym polega mnożenie i dzielenie
- mnoży i dzieli w zakresie 30 z wykorzystaniem konkretów lub ilustracji
- dodaje i odejmuje pełne dziesiątki w zakresie 100 z użyciem konkretów

4. Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą działań
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na dodawanie i odejmowanie w zakresie 20
- układa zadania do ilustracji, działania lub pytania
- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą rysunku
- potrafi rozpoznać zadanie nietypowe (z niedomiarem lub nadmiarem danych, zadanie bezsensowne życiowo)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na mnożenie i dzielenie w zakresie 30 z użyciem konkretów lub ilustracji
- analizuje i rozwiązuje zadania
- odpowiada na pytania do tekstów matematycznych z cyklu „Sprawa dla detektywa”

5. Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje figury geometryczne: trójkąt, koło, kwadrat, prostokąt
- posługuje się jednostkami długości: centymetr, milimetr
- mierzy linijką długość odcinków i podaje wynik pomiaru
- rozumie, że $1\text{ cm} = 10\text{ mm}$

- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i wytworach człowieka
- rozpoznaje figury osiowosymetryczne

6. Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- rozróżnia nominały na monetach
- wykonuje proste obliczenia pieniężne
- zna i wymienia nazwy dni tygodnia
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe
- zna nazwy miesięcy i pór roku
- rozumie cykliczne następstwo czasu kalendarzowego
- odczytuje godziny na zegarze
- posługuje się jednostkami czasu (godzina)
- wykonuje proste obliczenia zegarowe
- posługuje się jednostkami masy (kilogram)
- wykonuje proste obliczenia wagowe
- posługuje się jednostkami pojemności (litr)
- wykonuje proste obliczenia związane z pojemnością
- mierzy i odczytuje temperaturę, wskazuje najwyższą lub najniższą temperaturę
- rozumie, do czego służą pieniądze, co to jest gotówka, jak się rozmienia pieniądze, jak się robi zakupy, co to jest reszta, dlaczego ludzie pracują, co to jest potrzeba, co można oszczędzać, co można robić w banku
- wykonuje proste zadania związane z kodowaniem i odkodowywaniem informacji
- rozwiązuje proste łamigłówki matematyczne

III. Edukacja społeczna

1. Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- zna reguły postępowania w grupach społecznych, do których należy
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości
- przestrzega norm postępowania i obowiązków wynikających z roli ucznia
- współpracując zgodnie z ustalonymi zasadami
- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród

- współpracuje w grupie
- wykonuje w zespołach prace projektowe
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabaw i gier
- wie, dlaczego warto pomagać osobom potrzebującym
- rozwija swoją samodzielność (np. pakowanie plecaka do szkoły, dbanie o swój pokój, ubieranie się odpowiednio do pogody, przygotowanie zdrowej kanapki, nakrywanie do stołu, planowanie zajęć, opieka nad zwierzętami domowymi)
- twórczo rozwiązuje problemy, stosuje elementy myślenia krytycznego – ocenia sytuację oraz przyczyny i skutki, np. zachowania
- przyjmuje wskazówki pomocne w skutecznym uczeniu się oraz poszukuje własnych metod zapamiętywania

2. Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- zna i szanuje wybrane zwyczaje i tradycje polskie (np. związane ze świętami, powitaniem wiosny)
- rozpoznaje godło, barwy narodowe, hymn państwowy

IV. Edukacja przyrodnicza

1. Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- wypowiada się na temat tego, jak rośliny i zwierzęta reagują na pogodę i zmiany pór roku
- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną
- zna nazwy ptaków odlatujących na zimę i zimujących w Polsce
- obserwuje pogodę i zna jej elementy
- prowadzi proste obserwacje przyrodnicze i eksperymenty
- zna zimowe zjawiska przyrodnicze (śnieg, mróz, szron, lód)
- rozpoznaje w otoczeniu popularne owady
- rozpoznaje zwiastuny wiosny
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów (rzeka)
- chroni przyrodę
- wie, w jaki sposób należy opiekować się zwierzętami domowymi
- rozróżnia krajobrazy Polski
- segreguje odpady

2. Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- odróżnia znaki ewakuacyjne od drogowych
- rozpoznaje najważniejsze znaki ewakuacyjne i drogowe
- zna omawiane zawody użyteczności publicznej (policjant, strażak, lekarz, ratownik medyczny, rolnik, dietetyk, ogrodnik, weterynarz, leśnik, szewc, zegarmistrz, astronom, ratownik GOPR)
- potrafi wymienić pięć zmysłów: wzrok, słuch, dotyk, smak, węch; wie, do czego ludziom służą zmysły
- wie, na czym polega zdrowe odżywianie
- wie, jak i w jakim celu trzeba dbać o swoje ciało i zdrowie
- wskazuje ubiory odpowiednie do stanu pogody
- zna europejski numer alarmowy 112 oraz numery alarmowe w Polsce (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna)
- wie, jak zachować bezpieczeństwo np. w górach, nad wodą
- wykonuje polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody
- rozwija swoją uważność, koncentrację na wykonaniu zadania

3. Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy
- odczytuje podstawowe informacje z mapy Polski
- wymienia nazwę stolicy Polski i wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju
- wymienia nazwy największych miast Polski
- wymienia nazwy kilku parków narodowych Polski oraz wie, co jest w nich charakterystycznego
- przedstawia charakterystyczne dyscypliny sportowe

V. Edukacja plastyczna

1. Percepcja wizualna, obserwacje i doświadczenia

Uczeń:

- wyróżnia w pracach plastycznych charakterystyczne i indywidualne cechy ludzi w zależności od wieku i płci, typu budowy
- określa cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowę, ubarwieniu, sposobach poruszania się
- rozróżnia barwy
- wie, że są różne rodzaje farb

2. Działalność ekspresji twórczej

Uczeń:

- wykonuje prace plastyczne na podany temat

- rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem
- maluje farbami, używając pędzli
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując np. kolorowy papier, wełnę, różne tkaniny
- lepi z plasteliny
- projektuje prace przestrzenne
- estetycznie wykonuje prace plastyczne
- wykonuje ilustracje do tekstów, np. wierszy

3. Recepja sztuk pięknych

Uczeń:

- zapoznaje się z wybranymi obrazami, rzeźbami i architekturą jako odbiorca sztuki

VI. Edukacja techniczna

1. Organizacja pracy

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty i prace
- zachowuje ład i porządek w miejscu pracy
- współdziała w grupie podczas planowania i realizacji projektów oraz prac technicznych
- zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w miejscu pracy

2. Znajomość informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- wykonuje przedmioty użytkowe lub dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- samodzielnie wykonuje pracę techniczną według instrukcji słowno-obrazkowej

3. Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami gospodarstwa domowego

VII. Edukacja muzyczna

1. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- rozwija aktywność słuchową, np. rozpoznając dźwięki z otoczenia, przyrody

- aktywnie słucha muzyki
- poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę, np.: smutną / wesołą, energiczną / spokojną, marszową / usypiającą
- rozróżnia kierunek melodii (wznoszący, opadający)

2. Ekspresja muzyczna. Śpiew

Uczeń:

- chętnie śpiewa solo i w grupie poznane piosenki
- dobiera do rysunku dźwięki wydobywane głosem
- śpiewa wybrane piosenki ludowe
- śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych

3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

Uczeń:

- wykonuje układy ruchowe do utworów
- uczestniczy w zabawach ruchowych do muzyki
- tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami

4. Gra na instrumentach muzycznych

Uczeń:

- odtwarza i tworzy rytmy
- akompaniuje do utworu
- wyróżnia balet jako rodzaj tańca
- rozpoznaje instrumenty muzyczne (trąbka)
- wie, czym jest orkiestra

5. Znajomość form zapisu dźwięku

Uczeń:

- rozróżnia gestem dźwięki i zna budowę piosenki

Skoła na TAK! Klasa 2. Wymagania edukacyjne na koniec roku

I. Edukacja polonistyczna

1. Słuchanie

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi dorosłych i rówieśników
- słucha z uwagą wierszy, opowiadań i innych tekstów
- słucha informacji na różne tematy
- wykonuje zadania według usłyszanej instrukcji

2. Mówienie

Uczeń:

- odpowiada na pytania dotyczące tekstów
- konstruuje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, która jest poprawna pod względem logicznym i gramatycznym
- używa bogatego słownictwa
- dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe
- recytuje wiersze
- uczestniczy w rozmowach na forum klasy
- wypowiada się na temat wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- opisuje ilustrację lub fragment tekstu
- wypowiada się płynnie i wyraziście w uporządkowanej formie
- poprawia błędy w swojej wypowiedzi

3. Czytanie

Uczeń:

- czyta po cichu teksty drukowane
- czyta głośno i wyraźnie wskazane teksty (drukowane i pisane samodzielnie w zeszycie)
- czyta wybrane książki

- wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty
- czyta tekst ze zrozumieniem
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność

4. Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie zdania
- bezbłędnie przepisuje zdania
- uzupełnia teksty wyrazami w odpowiedniej formie
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania
- układa zdarzenia we właściwej kolejności
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach: z **rz** wymiennym na **r**, z **rz** niewymiennym, z **u** na początku i końcu wyrazu oraz z zakończeniem **-uje**, z **h** niewymiennym, nazwach geograficznych i nazwach mieszkańców państw i kontynentów, z **ó** wymiennym na **o**, **a**, **e** oraz **ó** niewymiennym; z **ż** wymiennym na **g**, **z**, **s**, **dz**, **h**, **ź**; z **ź** niewymiennym; **ch** wymiennym na **sz**; **ch** niewymiennym; **ch** na końcu wyrazów; ze spółgłoskami miękkimi (ś-si, ó-ci, ó-ni, ż-zi, dź-dzi); z **nie** z czasownikami
- pisze poprawnie wielkie litery w zapisie tytułów książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej
- pisze zdania z pamięci i ze słuchu
- rozpoznaje formy wypowiedzi (list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie)
- potrafi napisać: list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie

5. Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski oraz sylaby
- zna polski alfabet
- układa wyrazy z rozsypanek literowych i sylabowych
- wyróżnia wyrazy w zdaniach, wyróżnia zdania w wypowiedziach
- łączy wyrazy w wypowiedzenie
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz wykrzyknikowe

- wie, że istnieją związki frazeologiczne (połączenia wyrazów, których znaczenie jest przenośne, a nie dosłowne)
- potrafi rozwinąć zdanie
- potrafi dobrać do wskazanych wyrazów wyrazy przeciwstawne, bliskoznaczne, zgrubienia, zdrobnienia
- wie, co to jest rodzina wyrazów

6. Samokształcenie

Uczeń:

- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów
- korzysta z różnych źródeł informacji

II. Edukacja matematyczna

1. Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- określa kierunki względem siebie lub innej osoby oraz na kartce
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej np. długości czy masy
- posługuje się pojęciami: wiersz, kolumna, skos
- wie, co to jest plan (miasta, terenu)

2. Liczby i ich własności

Uczeń:

- liczy w przód i w tył od podanej liczby w zakresie 100
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w zakresie 100 oraz w zakresie 1000
- liczy pełnymi setkami
- porównuje liczby, stosuje znaki: $<$, $>$, $=$
- zna strukturę liczb dwucyfrowych i trzycyfrowych
- rozumie aspekt porządkowy liczby
- wie, jak na osi liczbowej są ustawione liczby
- stosuje określenia „liczba o 2 większa / mniejsza”, „liczba 2 razy większa / mniejsza”

3. Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z użyciem konkretów, np. na chodniczkach liczbowych, liczydełkach
- dodaje i odejmuje pełne setki w zakresie 1000 na zasadzie analogii
- dostrzega związki dodawania z odejmowaniem
- rozkłada liczby dwucyfrowe na składniki
- stosuje przemienność dodawania
- rozumie na czym polegają mnożenie i dzielenie, zna związek między tymi działaniami
- stosuje przemienność mnożenia
- rozkłada na czynniki liczby w zakresie tabliczki mnożenia
- mnoży (w tym przez 1 i 0) i dzieli w zakresie 100 z wykorzystaniem konkretów lub ilustracji
- rozróżnia liczby parzyste i nieparzyste

4. Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą działań
- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą rysunku
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie w zakresie 100
- układa zadania do ilustracji, działania lub pytania
- potrafi rozpoznać zadanie nietypowe (z niedomiarem lub nadmiarem danych, zadanie bezsensowne życiowo)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na mnożenie i dzielenie w zakresie 100 z użyciem konkretów lub ilustracji
- rozwiązuje zadania tekstowe złożone za pomocą dwóch działań
- analizuje i rozwiązuje zadania
- odpowiada na pytania do tekstów matematycznych z cyklu „Sprawa dla detektywa”

5. Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje figury geometryczne: trójkąt, koło, kwadrat, prostokąt
- wyróżnia boki w wielobokach

- konstruuje figury z patyczków, sznurków, gumek
- posługuje się jednostkami długości: kilometr, metr, centymetr, milimetr
- rozumie, co to jest odcinek
- mierzy linijką długość odcinków i podaje wynik pomiaru
- rysuje wieloboki o podanych wymiarach
- rozumie, że $1\text{ cm} = 10\text{ mm}$, a $1\text{ m} = 100\text{ cm}$
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ m } 50\text{ cm}$
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i wytworach człowieka
- rozpoznaje figury osiowosymetryczne; wie, co to jest oś symetrii
- odróżnia figury płaskie od przestrzennych
- dostrzega i wskazuje rytmy na płaszczyźnie

6. Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- rozróżnia nominały na monetach
- rozumie, że $1\text{ zł} = 100\text{ gr}$
- wykonuje proste obliczenia pieniężne w zakresie 100
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ zł } 10\text{ gr}$
- zna i wymienia nazwy dni tygodnia
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe
- zna nazwy miesięcy i pór roku,
- wie, ile dni może mieć miesiąc
- rozpoznaje znaki rzymskie od I do XII
- potrafi zapisywać datę
- rozumie cykliczne następstwo czasu kalendarzowego
- odczytuje godziny na zegarze (pełne godziny, godziny i minuty w systemie 12-godzinnym i 24-godzinnym)
- posługuje się jednostkami czasu (doba, godzina, minuta, kwadrans)
- wykonuje proste obliczenia zegarowe
- posługuje się jednostkami masy (kilogram, dekagram)

- rozumie, że 1 kg = 100 dag
- wykonuje proste obliczenia wagowe
- posługuje się jednostkami pojemności (litr, pół litra, ćwierć litra)
- wykonuje proste obliczenia związane z pojemnością
- mierzy i odczytuje temperaturę, wskazuje najwyższą lub najniższą temperaturę
- stosuje pojęcia połowa i ćwierć w sytuacjach życiowych
- rozumie, do czego służą paragony i kody kreskowe; jakie zachowania są ekologiczne, a jakie ekonomiczne; na czym polega sprzedaż, wymiana lub oddanie komuś produktu; wie, co to jest gratis; rozumie, że towary bywają podrabiane i jakie z tego wynikają niebezpieczeństwa; zapoznaje się z długością czasu pracy zawodowej dorosłych; zapoznaje się z pojęciami popyt, podaż, zysk strata; wie, do czego służy reklama produktu; rozumie, że ceny mogą rosnąć lub maleć
- wykonuje różnego rodzaju zadania związane z kodowaniem i odkodowywaniem informacji
- rozwiązuje proste łamigłówki matematyczne

III. Edukacja społeczna

1. Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- zna reguły postępowania w grupach społecznych, do których należy
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości
- przestrzega norm postępowania i obowiązków wynikających z roli ucznia
- współpracując zgodnie z ustalonymi zasadami
- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród
- współpracuje w grupie
- wykonuje w zespołach prace projektowe
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabaw i gier
- stosuje pojęcia porozumienie i umowa
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości np. sprawiedliwość, szacunek, odpowiedzialność, przyjaźń, pomoc, uczciwość
- rozpoznaje i nazywa różne grupy społeczne do których nie należy, np. inne narodowości, mieszkańców kontynentów
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów dotyczące obchodzenia świąt
- kulturalnie zwraca się do innych i stosuje zwroty grzecznościowe

- wie, jak kulturalnie należy zachować się w środkach transportu oraz w miejscach publicznych
- rozwija swoją samodzielność (np. potrafi zaoferować swoją pomoc drugiej osobie [tutoring rówieśniczy], potrafi przygotować listę zakupów i wie, jak kupować mądrze, stara się samodzielnie przygotować prezenty dla bliskich lub obdarować ich swoją uwagą, czasem, uśmiechem; uczy się korzystać z różnych źródeł wiedzy [atlasów, słowników, albumów i innych książek], dba o swoje ciało i je obserwuje, stara się być odpowiedzialny i dotrzymywać ustalonych umów i zasad, wie, jak być bezpiecznym w czasie wakacyjnego wyjazdu)
- twórczo rozwiązuje problemy, stosuje elementy myślenia krytycznego – ocenia sytuację oraz przyczyny i skutki, np. zachowania
- przyjmuje wskazówki pomocne w skutecznym uczeniu się oraz poszukuje własnych metod zapamiętywania

2. Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- zna i szanuje wybrane zwyczaje i tradycje polskie (np. związane ze świętami, powitaniem wiosny)
- rozpoznaje godło, barwy narodowe, hymn państwowy
- wie, jakie tradycje są związane z obchodzeniem Święta Niepodległości
- rozumie, kim jest patriota
- zna postacie wielkich Polaków (Jan Paweł II)

IV. Edukacja przyrodnicza

1. Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- wypowiada się na temat tego, jak rośliny i zwierzęta reagują na pogodę i zmiany pór roku
- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną
- rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla danego kontynentu
- obserwuje pogodę i zna jej elementy (wiatr)
- wie, jakie skutki wywołuje ocieplenie klimatu
- zna skutki związane z zimowymi zjawiskami atmosferycznymi (śnieg, mróz)
- prowadzi proste obserwacje przyrodnicze i eksperymenty
- rozpoznaje drzewa liście i iglaste
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów (las, pole, park, łąka)
- zna rośliny uprawiane na polach (zboża, rośliny okopowe, oleiste i włókniste)

- wie, że są organizowane różnego rodzaju akcje na rzecz ochrony środowiska np. Światowy Dzień Ziemi
- wie, w jaki sposób należy segregować odpady
- wie, czym charakteryzują się pory roku i rozumie ich cykliczność (ruch obiegowy Ziemi)
- wie, dlaczego na Ziemi występuje dzień i noc (ruch obrotowy Ziemi)
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym

2. Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- rozpoznaje najważniejsze znaki i drogowe
- wie, na czym polega zdrowe odżywianie
- wie, jak i w jakim celu trzeba dbać o swoje ciało i zdrowie, jak zapobiegać chorobom (dbanie o odporność)
- wie, jak uniknąć niebezpieczeństwa poza domem
- zna europejski numer alarmowy 112 oraz numery alarmowe w Polsce (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna, GOPR, WOPR)
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych
- ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka
- wykonuje polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody
- zna warunki sprzyjające uczeniu się
- wie, jakie skutki może wywołać przebywanie w nadmiernym hałasie
- rozwija swoją uważność, koncentrację na wykonaniu zadania
- wie, na czym polega praca lekarza
- wie, jaką rolę w organizmie człowieka pełnią najważniejsze narządy wewnętrzne

3. Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- wie, gdzie w Polsce znajdują się miejsca pamięci narodowej
- odczytuje podstawowe informacje z mapy świata
- zna nazwy kontynentów oraz ich charakterystyczne cechy
- wskazuje główne kierunki na mapie
- wie, do czego służy kompas i system nawigacji GPS

V. Edukacja plastyczna

1. Percepcja wizualna, obserwacje i doświadczenia

Uczeń:

- wyróżnia w pracach plastycznych charakterystyczne i indywidualne cechy ludzi w zależności od wieku i płci, typu budowy
- wyróżnia w pracach plastycznych barwę i fakturę
- wyróżnia w pracach plastycznych kształty obiektów, ich położenie, wielkość, proporcje
- określa cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowę, ubarwieniu, sposobach poruszania się

2. Działalność ekspresji twórczej

Uczeń:

- wykonuje prace plastyczne na podany temat
- rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem
- maluje farbami, używając pędzli
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując np. kolorowy papier, wełnę, różne tkaniny
- lepi z plasteliny
- projektuje prace przestrzenne
- estetycznie wykonuje prace plastyczne
- wykonuje ilustracje do tekstów, np. wierszy lub lektur
- wykonuje prace potrzebne do aktywności artystycznej (np. do przedstawienia)
- wykonuje prace plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć i zachowań (np. prezent, zaproszenie)

3. Recepcja sztuk pięknych

Uczeń:

- zapoznaje się z wybranymi obrazami, rzeźbami i architekturą jako odbiorca sztuki
- nazywa dziedziny sztuk plastycznych
- wyróżnia gatunki malarstwa (portret, martwa natura, abstrakcja, kolaż, pejzaż)
- wie, czym jest animacja, witraż
- wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, miniatura, reprodukcja

VI. Edukacja techniczna

1. Organizacja pracy

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty i prace
- zachowuje ład i porządek w miejscu pracy
- stosuje umiar w korzystaniu z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń podczas realizacji prac technicznych
- współdziała w grupie podczas planowania i realizacji projektów oraz prac technicznych
- zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w miejscu pracy

2. Znajomość informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- wykonuje przedmioty użytkowe lub dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- samodzielnie wykonuje pracę techniczną według instrukcji słowno-obrazkowej lub tylko słownej.
- wykonuje pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania

3. Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami gospodarstwa domowego
- wyjaśnia działanie urządzeń wykorzystywanych np. w gospodarstwie domowym i w szkole

VII. Edukacja muzyczna

1. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- rozwija aktywność słuchową, np. rozpoznając dźwięki z otoczenia, przyrody
- aktywnie słucha muzyki
- poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę, np.: smutną / wesołą, energiczną / spokojną, marszową / usypiającą
- rozróżnia dźwięki melodii (ciche – głośne, wysokie – niskie)
- rozróżnia tempo melodii (szybkie – wolne)
- reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych

- rozpoznaje instrumenty muzyczne (perkusyjne: trójkąt, bębenek, klawesy, tamburyn, werbel; instrumenty klawiszowe: fortepian, pianino, keyboard)
- zapoznaje się z utworami Fryderyka Chopina i postacią kompozytora
- rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór lub orkiestrę
- słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych

2. Ekspresja muzyczna. Śpiew

Uczeń:

- chętnie śpiewa solo i w grupie poznane piosenki
- dobiera do rysunku dźwięki wydobywane głosem
- śpiewa wybrane piosenki ludowe
- śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych

3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

Uczeń:

- wykonuje układy ruchowe do utworów
- uczestniczy w zabawach ruchowych do muzyki
- tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami

4. Gra na instrumentach muzycznych

Uczeń:

- odtwarza i tworzy rytmy
- akompaniuje do utworu na instrumentach perkusyjnych lub stosuje gesty dźwiękonaśladowcze
- próbuje zagrać na dzwoneczkach krótką melodię zapisaną na pięciolinii

5. Znajomość form zapisu dźwięku

Uczeń:

- rozróżnia gestem dźwięki i zna budowę piosenki
- w zabawie z instrumentami perkusyjnymi zapisuje dźwięki np. poprzez układ piktogramów; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie

- wie, do czego służy zapis nutowy
- zna nazwy znaków służących do zapisu nutowego (pięciolinia, nuty, klucz wiolinowy, kreska taktowa)
- wie, jakie urządzenia służą do odtwarzania dźwięku (dawniej i dziś)

Szkoła na TAK! Klasa 3. Wymagania edukacyjne na koniec roku

I. Edukacja polonistyczna

1. Słuchanie

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi dorosłych i rówieśników; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie
- słucha z uwagą wierszy, opowiadań i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, rówieśników, inne osoby
- słucha informacji na różne tematy
- wykonuje zadania według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się
- słucha wypowiedzi osób podczas występów publicznych i artystycznych; przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji

2. Mówienie

Uczeń:

- odpowiada na pytania dotyczące tekstów
- formułuje pytania dotyczące przeczytanego / wysłuchanego tekstu, wypowiedzi ustnych innych osób, sytuacji zadaniowych
- konstruuje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, która jest poprawna pod względem logicznym i gramatycznym
- używa bogatego słownictwa
- dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe
- recytuje wiersze
- uczestniczy w rozmowach na forum klasy
- wypowiada się na temat wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- opisuje ilustrację lub fragment tekstu
- wypowiada się płynnie i wyraziście w uporządkowanej formie, dostosowuje odpowiednio techniki języka mówionego (pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu)
- poprawia błędy w swojej wypowiedzi
- wykonuje eksperymenty językowe
- układa w formie ustnej opowiadanie

3. Czytanie

Uczeń:

- czyta po cichu teksty drukowane i i zapisane samodzielnie w zeszycie
- czyta płynnie, głośno i wyraźnie wskazane teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć (drukowane i pisane samodzielnie w zeszycie)
- czyta wybrane książki
- wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty
- czyta tekst ze zrozumieniem
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność, wskazuje elementy fikcyjne i rzeczywiste, ocenia postępowanie bohaterów literackich
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa dalsze losy postaci, komponuje wstęp i zakończenie tekstu

4. Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie, płynnie zdania i tekst ciągły; sprawdza i poprawia napisany tekst
- bezbłędnie przepisuje zdania
- uzupełnia teksty wyrazami w odpowiedniej formie
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu
- poprawnie zapisuje poznane skróty
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach: z **rz** wymiennym na **r**, z **rz** niewymiennym, z **rz** po spółgłoskach: p, b, t, d, k, g, j, w, ch z **u** na początku i końcu wyrazu oraz z zakończeniem **-uje**, z **h** niewymiennym, **h** wymiennym na **g**, **ż**, **z**; z **ó** wymiennym na **o**, **a**, **e** oraz **ó** niewymiennym, **ó** w zakończeniach: -ów, -ówka, -ówna; z **ź** wymiennym na **g**, **z**, **s**, **dz**, **h**, **ż**; z **ż** niewymiennym; **ż** po literach: **l**, **ł**, **n**, **r**; **ch** wymiennym na **sz**; **ch** niewymiennym; **ch** na końcu wyrazów; ze spółgłoskami miękkimi (ś-si, ć-ci, ń-ni, ź-zi, dź-dzi); z **nie** z czasownikami; **nie** z rzeczownikami; **nie** z przymiotnikami
- pisze poprawnie wielkie litery w zapisie tytułów książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk, nazw mieszkańców państw, kontynentów, zwrotów grzecznościowych
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej
- pisze zdania z pamięci i ze słuchu
- rozpoznaje formy wypowiedzi (list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie)
- potrafi napisać: list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, opowiadanie, zapisuje adres

- nadawcy i odbiorcy
- zapisuje poprawnie liczebniki
- układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności

5. Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski oraz sylaby
- zna polski alfabet
- układa wyrazy z rozsypanek literowych i sylabowych
- wyróżnia wyrazy w zdaniach, wyróżnia zdania w wypowiedziach
- łączy wyrazy w wypowiedzenie
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki, stosuje je w poprawnej formie
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz wykrzyknikowe
- przekształca: zdanie oznajmujące w rozkazujące i odwrotnie; zdanie oznajmujące w pytanie i odwrotnie
- wie, że istnieją związki frazeologiczne (połączenia wyrazów, których znaczenie jest przenośne, a nie dosłowne)
- potrafi rozwinąć zdanie
- potrafi dobrać do wskazanych wyrazów wyrazy przeciwstawne, bliskoznaczne, pokrewne, zgrubienia, zdrobnienia
- wie, co to jest rodzina wyrazów

6. Samokształcenie

Uczeń:

- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów
- sprawdza poprawność zapisu wyrazów, korzystając ze słownika ortograficznego
- korzysta z różnych źródeł informacji

II. Edukacja matematyczna

1. Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- określa kierunki względem siebie lub innej osoby oraz na kartce

- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej np. długości czy masy
- posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos
- wie, co to jest plan (miasta, terenu)

2. Liczby i ich własności

Uczeń:

- liczy w przód i w tył od podanej liczby
- liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona
- liczy pełnymi setkami
- porównuje liczby, stosuje znaki: $<$, $>$, $=$
- zna strukturę liczb do liczb sześciocyfrowych; wskazuje jedności, dziesiątki, setki, jedności tysięcy, dziesiątki tysięcy, setki tysięcy
- rozumie aspekt porządkowy liczby
- wie, jak na osi liczbowej są ustawione liczby
- porządkuje liczby od największej do najmniejszej i odwrotnie
- stosuje określenia „liczba o 2 większa / mniejsza”, „liczba 2 razy większa / mniejsza”

3. Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 1000
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z użyciem konkretów, np. na chodniczkach liczbowych, liczydełkach
- dodaje i odejmuje pełne setki w zakresie 1000 na zasadzie analogii
- dostrzega związki dodawania z odejmowaniem
- rozkłada liczby dwucyfrowe i trzycyfrowe na składniki
- stosuje przemienność dodawania
- zna kolejność wykonywania działań
- rozumie, na czym polegają mnożenie i dzielenie, zna związek między tymi działaniami
- stosuje przemienność mnożenia
- rozkłada na czynniki liczby w zakresie tabliczki mnożenia
- mnoży (w tym przez 1 i 0) i dzieli w zakresie 100

- mnoży przez 10 liczby mniejsze od 20
- rozróżnia liczby parzyste i nieparzyste
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko)
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe; oblicza sumy i różnice większych liczb (np. $250 + 50$, $140 - 20$)
- przy obliczeniach stosuje własne strategie

4. Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą działań, równości z okienkiem
- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą rysunku
- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie układu zadania do ilustracji, działania lub pytania
- potrafi rozpoznać zadanie nietypowe (z niedomiarem lub nadmiarem danych, zadanie bezsensowne życiowo)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na mnożenie i dzielenie w zakresie 100 z użyciem konkretów lub ilustracji
- rozwiązuje zadania tekstowe złożone za pomocą dwóch działań odpowiada na pytania do tekstów matematycznych z cyklu „Sprawa dla detektywa”
- stosuje własne strategie rozwiązywania zadań tekstowych i problemów matematycznych

5. Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje figury geometryczne: trójkąt, koło, kwadrat, prostokąt
- wyróżnia boki w wielobokach
- konstruuje figury z patyczków, sznurków, gumek
- posługuje się jednostkami długości: kilometr, metr, centymetr, milimetr
- rozumie, co to jest odcinek
- rysuje łamaną
- mierzy linijką długość odcinków i podaje wynik pomiaru; posługuje się przy tym wyrażeniami dwumianowymi
- mierzy obwody figur za pomocą narzędzi pomiarowych
- oblicza obwód trójkąta, prostokąta, kwadratu o danych bokach
- rysuje wieloboki o podanych wymiarach

- rozumie, że $1\text{ cm} = 10\text{ mm}$, $1\text{ m} = 100\text{ cm}$, $1\text{ km} = 1000\text{ m}$
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ m } 50\text{ cm}$
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i wytworach człowieka
- rozpoznaje figury osiowosymetryczne; wie, co to jest oś symetrii
- dostrzega i wskazuje rytmy na płaszczyźnie

6. Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej
- rozumie, że $1\text{ zł} = 100\text{ gr}$; zamienia złote na grosze i odwrotnie
- wykonuje proste obliczenia pieniężne
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ zł } 10\text{ gr}$
- dzieli na dwie i cztery równe części np. kartkę, czekoladę; stosuje pojęcia połowa i ćwierć w sytuacjach życiowych
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce i innych wytworach człowieka
- zna i wymienia nazwy dni tygodnia
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe
- zna nazwy miesięcy i pór roku,
- wie, ile dni może mieć miesiąc
- rozpoznaje znaki rzymskie od I do XII
- potrafi zapisywać datę
- rozumie cykliczne następstwo czasu kalendarzowego
- odczytuje godziny na zegarze (pełne godziny, godziny i minuty w systemie 12-godzinnym i 24-godzinnym)
- posługuje się jednostkami czasu (doba, godzina, minuta, kwadrans)
- wykonuje proste obliczenia zegarowe
- posługuje się jednostkami masy (tona, kilogram, dekagram, gram)
- rozumie, że $1\text{ kg} = 100\text{ dag}$, $1\text{ dag} = 10\text{ g}$, $1\text{ t} = 1000\text{ kg}$
- wykonuje proste obliczenia wagowe
- posługuje się jednostkami pojemności (litr, pół litra, ćwierć litra)
- wykonuje proste obliczenia związane z pojemnością
- mierzy i odczytuje temperaturę, wskazuje najwyższą lub najniższą temperaturę

- rozumie, że w różnych krajach obowiązuje inna waluta, można wymieniać pieniądze w kantorze; jak można bezpiecznie korzystać z pieniędzy w internecie; wie, czym są podatki i do czego służą; rozumie, czym jest gwarancja i reklamacja; zna różne sposoby płatności za towary i usługi; wie, co to jest dług; na czym polega kupowanie na raty; wie, co to jest inwestowanie czasu / pieniędzy; rozumie, czym jest wynagrodzenie i budżet domowy
- wykonuje różnego rodzaju zadania związane z kodowaniem i odkodowywaniem informacji
- rozwiązuje proste łamigłówki matematyczne

III. Edukacja społeczna

1. Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- zna reguły postępowania w grupach społecznych, do których należy
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości
- przestrzega norm postępowania i obowiązków wynikających z roli ucznia
- współpracując zgodnie z ustalonymi zasadami
- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród
- współpracuje w grupie
- wykonuje w zespołach prace projektowe
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabaw i gier
- stosuje pojęcia porozumienie i umowa
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości np. sprawiedliwość, szacunek, odpowiedzialność, przyjaźń, pomoc, uczciwość
- rozpoznaje i nazywa różne grupy społeczne do których nie należy, np. inne narodowości, mieszkańców kontynentów
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów
- kulturalnie zwraca się do innych i stosuje zwroty grzecznościowe
- wie, jak kulturalnie należy zachować się w środkach transportu oraz w miejscach publicznych
- rozwija swoją samodzielność (np. potrafi zaoferować swoją pomoc drugiej osobie [tutoring rówieśniczy], potrafi przygotować listę zakupów i wie, jak kupować mądrze, stara się samodzielnie przygotować prezenty dla bliskich lub obdarować ich swoją uwagą, czasem, uśmiechem; uczy się korzystać z różnych źródeł wiedzy [atlasów, słowników, albumów i innych książek], dba o swoje ciało i je obserwuje, stara się być odpowiedzialny i dotrzymywać ustalonych umów i zasad, wie, jak być bezpiecznym w czasie wakacyjnego wyjazdu)

- twórczo rozwiązuje problemy, stosuje elementy myślenia krytycznego – ocenia sytuację oraz przyczyny i skutki, np. zachowania
- przyjmuje wskazówki pomocne w skutecznym uczeniu się oraz poszukuje własnych metod zapamiętywania

2. Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- zna i szanuje wybrane zwyczaje i tradycje polskie (np. związane ze świętami, powitaniem wiosny)
- zna legendę o powstaniu państwa polskiego; opowiada wybrane legendy polskie
- rozpoznaje godło, barwy narodowe, hymn państwowy
- wie, jakie tradycje są związane z obchodzeniem świąt państwowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.
- rozumie, kim jest patriota
- zna postacie wielkich Polek i Polaków prezentuje informacje na ich temat
- wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski
- rozumie znaczenie zwyczajów i tradycji polskich
- wie, jakie jest znaczenie dorobku minionych epok na życie człowieka

IV. Edukacja przyrodnicza

1. Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- wypowiada się na temat tego, jak rośliny i zwierzęta reagują na pogodę i zmiany pór roku
- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną
- rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla danego kontynentu
- obserwuje pogodę i zna jej elementy (wiatr, temperatura, deszcz)
- wie, jakie skutki wywołuje ocieplenie klimatu
- zna skutki związane z zimowymi zjawiskami atmosferycznymi, rozumie wpływ zmian klimatu na różne aspekty życia na Ziemi
- prowadzi proste obserwacje przyrodnicze i eksperymenty
- rozpoznaje drzewa liście i iglaste

rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, wyjaśnia ich funkcje (las, pole, park, łąka, jezioro)

- wie, że są organizowane różnego rodzaju akcje na rzecz ochrony środowiska np. Światowy Dzień Ziemi
- wie, w jaki sposób należy segregować odpady
- wie, czym charakteryzują się pory roku i rozumie ich cykliczność (ruch obiegowy Ziemi)
- wie, dlaczego na Ziemi występuje dzień i noc (ruch obrotowy Ziemi)
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
- odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego
- rozumie, że należy chronić przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu
- prowadzi proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty; tworzy notatki z obserwacji; tłumaczy istotę obserwowanych zjawisk

2. Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- rozpoznaje najważniejsze znaki drogowe
- stosuje zasady bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych
- wie, na czym polega zdrowe odżywianie
- wie, jak i w jakim celu trzeba dbać o swoje ciało i zdrowie, jak zapobiegać chorobom (dbanie o odporność)
- wie, jak uniknąć niebezpieczeństwa poza domem, jak reagować w sytuacji niebezpiecznej
- zna europejski numer alarmowy 112 oraz numery alarmowe w Polsce (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna, GOPR, WOPR)
- wie, jak sformułować komunikat – wezwanie o pomoc (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna); posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych
- ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka
- wykonuje polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody
- zna warunki sprzyjające uczeniu się
- wie, jakie skutki może wywołać przebywanie w nadmiernym hałasie
- rozwija swoją uważność, koncentrację na wykonaniu zadania
- wie, na czym polega praca lekarza
- wie, jaką rolę w organizmie człowieka pełnią najważniejsze narządy wewnętrzne

- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy
- ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego

3. Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy
- wie, gdzie w Polsce znajdują się miejsca pamięci narodowej
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych
- wskazuje kierunki główne na mapie; wie, czym jest różna wiatrów; odczytuje podstawowe znaki kartograficzne
- odczytuje podstawowe informacje z mapy świata
- zna nazwy kontynentów oraz ich charakterystyczne cechy
- przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie
- określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów
-

V. Edukacja plastyczna

1. Percepcja wizualna, obserwacje i doświadczenia

Uczeń:

- wyróżnia w pracach plastycznych charakterystyczne i indywidualne cechy ludzi w zależności od wieku i płci, typu budowy
- wyróżnia w pracach plastycznych barwę i fakturę
- wyróżnia w pracach plastycznych kształty obiektów, ich położenie, wielkość, proporcje
- określa cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowę, ubarwieniu, sposobach poruszania się

2. Działalność ekspresji twórczej

Uczeń:

- wykonuje prace plastyczne na podany temat
- rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem, węglem
- maluje farbami, używając pędzli, stempli
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując np. kolorowy papier, wełnę, różne tkaniny

- lepi z plasteliny, modeliny
- projektuje prace przestrzenne
- estetycznie wykonuje prace plastyczne
- wykonuje ilustracje do tekstów, np. wierszy lub lektur
- wykonuje prace potrzebne do aktywności artystycznej (np. do przedstawienia)
- wykonuje prace plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć i zachowań (np. prezent, zaproszenie)
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem

3. Recepcja sztuk pięknych

Uczeń:

- zapoznaje się z wybranymi obrazami, rzeźbami i architekturą jako odbiorca sztuki
- nazywa dziedziny sztuk plastycznych, w tym dziedziny sztuki użytkowej
- wyróżnia gatunki malarstwa (portret, martwa natura, abstrakcja, kolaż, pejzaż)
- wie, czym jest animacja, witraż
- wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, miniatura, reprodukcja
- nazywa przykłady wybranych dzieł znanych artystów
- wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych

VI. Edukacja techniczna

1. Organizacja pracy

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty i prace
- zachowuje ład i porządek w miejscu pracy
- stosuje umiar w korzystaniu z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń podczas realizacji prac technicznych
- współdziała w grupie podczas planowania i realizacji projektów oraz prac technicznych
- zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w miejscu pracy

2. Znajomość informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- wykonuje przedmioty użytkowe lub dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- samodzielnie wykonuje pracę techniczną według instrukcji słowno-obrazkowej lub tylko słownej
- wykonuje pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania

3. Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami gospodarstwa domowego
- wyjaśnia działanie urządzeń wykorzystywanych np. w gospodarstwie domowym i w szkole

VII. Edukacja muzyczna

1. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- rozwija aktywność słuchową, np. rozpoznając dźwięki z otoczenia, przyrody
- aktywnie słucha muzyki
- poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę, np.: smutną / wesołą, energiczną / spokojną, marszową / usypiającą
- odróżnia głosy ludzkie: sopran, bas; odróżnia
- rozróżnia dźwięki melodii (ciche – głośne, wysokie – niskie)
- rozróżnia tempo melodii (szybkie – wolne)
- reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych
- rozpoznaje i nazywa wybrane instrumenty muzyczne (perkusyjne: trójkąt, bębenek, klawesy, tamburyn, werbel; klawiszowe: fortepian, pianino, keyboard; smyczkowe: skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas; dęte)
- zapoznaje się z utworami Fryderyka Chopina i postacią kompozytora
- rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór lub orkiestrę
- słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych
- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi

2. Ekspresja muzyczna. Śpiew

Uczeń:

- chętnie śpiewa solo i w grupie poznane piosenki
- dobiera do rysunku dźwięki wydobywane głosem
- śpiewa wybrane piosenki ludowe, patriotyczne
- śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych
- rozpoznaje i śpiewa hymn Polski
- podczas śpiewania dba o prawidłową postawę, artykulację i oddech; zachowuje naturalną skalę głosu

3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

Uczeń:

- wykonuje układy ruchowe do utworów
- uczestniczy w zabawach ruchowych do muzyki
- tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowanymi i rytmizowanymi tekstami
- tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców

4. Gra na instrumentach muzycznych

Uczeń:

- odtwarza i tworzy rytmy
- akompaniuje do utworu na instrumentach perkusyjnych lub stosuje gesty dźwiękonaśladowcze
- próbuje zagrać na dzwoneczkach krótką melodię zapisaną na pięciolinii
- wykonuje instrumenty i wykorzystuje je podczas zabaw i zadań edukacyjnych
- eksperymentuje i poszukuje dźwięków

5. Znajomość form zapisu dźwięku

Uczeń:

- rozróżnia gestem dźwięki i zna budowę piosenki
- w zabawie z instrumentami perkusyjnymi zapisuje dźwięki np. poprzez układ piktogramów; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie
- wie, do czego służy zapis nutowy
- zna nazwy znaków służących do zapisu nutowego (pięciolinia, nuty, klucz wiolinowy, kreska taktowa)
- wie, jakie urządzenia służą do odtwarzania dźwięku (dawniej i dziś)